

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

9 listopada 2022 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie w XII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodnicząca: SSO Katarzyna Stasiów

Protokolant: Paulina Powązka-Płóciennik

przy udziale prokuratora Andrzeja Józwicka

po rozpoznaniu 9 listopada 2022 roku

sprawy z wniosku **W. S.**

przeciwko Skarbowi Państwa

o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną z tytułu oczywście niesłusznego aresztowania w okresie od 10 października 1983 r. do 22 grudnia 1983 r.

I. wniosek oddala;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz W. S. kwotę 738 (siedmuset trzydziestu ośmiu) złotych (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika;

III. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	XII Ko 24/22
WNIOSKODAWCA		
W. S.		
ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki
	nie	nie
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki

	488 210,81 złotych	tak
3.	Inne	

Ustalenie faktów			
Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
1.	10 października 1983 r. o godzinie 15.20 W. S. został zatrzymany, a 12 października 1983 r. wydano postanowienie o jego tymczasowym aresztowaniu w związku z zarzutem z art. 278 § 1 d.k.k. – udziału w nielegalnym rozwiązaniu (...) i drukowania nielegalnych wydawnictw. Areszt został uchylony 22 grudnia 1983 r.	dokumen-ty z akt II Ds (...)	k. 22,28, 29
2.	Postanowieniem Prokuratury Wojewódzkiej w W. z 31 marca 1984 r. postępowanie karne przeciwko W. S. warunkowo umorzono na okres 2 lat próby, zobowiązano oskarżonego do uiszczenia kwoty 5 000 złotych na rzecz (...) Towarzystwa (...).	jak wyżej	k. 35-36
3.	Postanowieniem z dnia 6 lutego 1993 r. Prokurator Generalny na podstawie art. 294 §	odpis postano-wienia	k. 20-22

	<p>2 dawnego k.p.k. uchylił powyższe prawomocne postanowienie i umorzył śledztwo na podstawie art. 11 pkt 1 d.k.p.k. wobec niepopelnienia przestępstwa. Podstawą orzeczenia było uznanie, że „działanie będące próbą przeciwstawienia się systemowi totalitarnemu podjęte w celu krytyki oraz naprawy istniejącej rzeczywistości i będące realizacją przysługujących każdej osobie fizycznej praw politycznych, choć formalnie wyczerpuje znamiona ustawy karnej – nie jest przestępstwem z uwagi na brak w takim czynie społecznego niebezpieczeństwa”.</p>		
4.	<p>24 września 1993 r. wpłynął wniosek W. S. o zadośćuczynienie i odszkodowanie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie.</p> <p>Wnioskodawca domagał się odszkodowania w kwocie 5 000 złotych, zadośćuczynienia 3 000 złotych, zwrotu kosztów nieodbytego wesela – 1 000 złotych i zwrotu równowartości (po denominacji złotego) wpłaconej kwoty na cel społeczny – 500 złotych.</p>	<p>wniosek i protokół rozprawy</p>	<p>k. 1-3, 94v dołączonych akt VIII Ko 2442/93</p>
5.	<p>Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 14 stycznia 1999 r. na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądzono na</p>	<p>WYROK</p>	<p>k. 100 akt VIII Ko 2442/93</p>

	<p>rzecz W. S. kwotę 5 600 złotych wraz z odsetkami tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania.</p> <p>Wnioskodawca nie zaskarżył tego wyroku.</p>		
6.	<p>24 maja 2022 r. został nadany wniosek pełnomocniczki W. S. o zadośćuczynienie za to samo niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie.</p> <p>Wnioskodawca domaga się w niniejszym postępowaniu kwoty 488 210,43 złotych.</p>	wniosek, rozprawy	<p>protokół k. 1-57, 75v</p>
Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty

ocena DOWODÓW		
Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1.,2.,3.	dokumenty, które stały się ujawnione bez odczytywania	Sąd nie neguje prawdziwości dokumentów. Są to dokumenty oficjalne, urzędowe, niekwestionowane przez żadną ze stron.
4.	zeznania wnioskodawcy z obu postępowań	Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy. Są one logiczne. Brak pamięci co do zeznań z poprzedniego postępowania wynika z upływu czasu i nieprzypomnienia

		sobie przebiegu poprzedniego procesu.
Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
5.1.	Kwota główna	Odsetki
5.1.1	brak żądania	brak żądania
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Zadośćuczynienie		
5.2.	Kwota główna	Odsetki
	Art. 8 ust. 1 i 4 z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (zwanej dalej ustawą lutową)	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy lutowej odszkodowanie przysługuje osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia, jeżeli czyn przypisany był związany z		

działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego albo orzeczenie wydano z powodu takiej działalności. W. S. – zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 - należy uznać za taką osobę, pomimo że uchylenie prawomocnego orzeczenia nie nastąpiło na podstawie ustawy lutowej.

Na rzecz wnioskodawcy zasądzono już jednak prawomocnie odszkodowanie i zadośćuczynienie, a wyjątek określony w ustępie 4 art. 8 ustawy lutowej nie ma zastosowania.

Ogólną zasadą postępowań sądowych jest nieorzekanie dwukrotne w tej samej sprawie. Zasada ta jest powtórzona w art. 8 ust. 4 ustawy lutowej, jednakże ustanowiony jest również wyjątek od tej zasady – możliwość ponownego zasądzenia kwoty z uwagi na względy słuszności. Wypracowana interpretacja tego wyjątku jest taka, że dotyczy on sytuacji:

- przede wszystkim – zgodnie z intencją uchwalenia ustawy lutowej
- gdy zasądzone odszkodowanie czy zadośćuczynienie uwzględniało fakt niezasadności skazania czy aresztowania, ale nie uwzględniało działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (np. postanowienie Sądu Najwyższego w sprawie o sygnaturze akt IV KK 14/18, postanowienie Sądu Najwyższego w sprawie IV KK 380/16),
- wnioskodawca uzyskał uprzednio odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie w rażąco znikomej wysokości lub też nie uwzględniało ono w oczywisty sposób przysługujących mu elementów, np. dotyczyło jedynie odszkodowania, a pomijało

zadośćuczynienie za doznaną krzywdę (np. wyrok Sądu Najwyższego z 22.07.2008 r., WA 26/08, OSNwSK 2008, Nr 1, poz. 1517),

- osoba poszkodowana nadal jest prześladowana mimo rehabilitacji i zasądzenia odszkodowania.

Tymczasem wnioskodawca co prawda uzyskał odszkodowanie i zadośćuczynienie jeszcze przed 8 listopada 2007 r., to jest przed dniem wejścia w życie noweli z dnia 19 września 2007 r. do ustawy lutowej, jednakże fakt jego działalności niepodległościowej został uwzględniony, gdyż wyłącznie z tego powodu postanowienie o warunkowym umorzeniu postępowania zostało uchylone, a tymczasowe aresztowanie uznane za niewątpliwie niesłuszne.

Zasądzona w poprzednim postępowaniu kwota nie była dużo niższa od żądanej przez W. S., została przez niego zaakceptowana – nie wniósł apelacji od wyroku. Po uwzględnieniu zmniejszenia się wartości pieniądza od 1999 r. nie może być też uznana za ewidentnie niską w porównaniu do aktualnie zasądzanych. Nawet jeżeli niektóre odszkodowania i zadośćuczynienia przyznawane obecnie są relatywnie wyższe, to wobec uznaniowości i zindywidualizowanego charakteru tego typu roszczeń cywilnoprawnych jest to sytuacja standardowa, a nie uruchamiająca wyjątek od najbardziej podstawowej zasady każdego procesu sądowego.

Dodatkowo sąd podziela stanowisko prokuratora z mowy końcowej, że żądana w obecnym postępowaniu kwota zadośćuczynienia jest absolutnie nieadekwatna do odniesionej krzywdy podobne jak

podkreślono w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 6 kwietnia 2022 r. II AKa 465/21.		
Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
III.	Zasądzono wynagrodzenie dla pełnomocnika zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości.	

Koszty procesu	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
IV.	Orzekając o kosztach postępowania sąd miał na uwadze, iż stosownie do art. 13 ustawy lutowej koszty ponosi Skarb Państwa.

PODPIS